

Pal voor Oranje in de Arke Noach

De Arke Noachstraat in de Arnhemse binnenstad heeft nog altijd iets weg van een ouderwetse steeg. Wie iets van die steeg wil weten kan het beste aankloppen bij Ger Mulder, eigenaar van het winkeltje in tekeningen en ansichtkaarten 'In de Mulderije'. „Op de plek van deze winkel heeft tot 1784 een herberg gestaan die de Ark van Noach heette”, vertelt hij. De geschiedenis van de overburen van het Oranje Koffiehuis gaat wat minder ver terug. De kroegbazen Willem en Paul Huisin'tveld vierden in augustus 1995 het 125-jarig jubileum van het café, met een bruisend straatfeest vol theater en muziek.

Het pand waarin het café zetelt is waarschijnlijk in 1857 gebouwd in opdracht van de familie Gerbrands. De friseur en barbier J. Moonen trok er het eerst in. „Later heeft er ook een schoenmaker gezeten”, vervolgt Mulder. „Dat was J. Beijer.” Een tapperij is het in de jaren zeventig van de vorige eeuw geworden. In die tijd - 1874 - werd het door de familie Gerbrands voor 4000 gulden verkocht aan mr. Coenraad Frikkers. Mulder: „De eerste die er bier tapte heette G. Groenhoff.” Latere namen zijn J.H. Jonkers en G.K. Zwierink. Bij de burens op nummer 6 werd brood gebakken. „Dat was de familie Snatager”, aldus Mulder.

Willem en Paul Huisin'tveld wijzen op het achterste deel van hun café. „Dit deel behoorde vroeger bij een oudere bakkerij. Onder de vloer heeft een oven gezeten.” De voorste helft van het huidige café is dus het wellicht het

oudst: hier zat in 1870 het dranklokaal. Een dranklokaal dat in 1898 werd overgenomen door tapper T.G. Verburg, bijgenaamd De Neus, naar het imposante gevaarte dat uit de voorgevel van Theo tevoorschijn kwam.

Theo Verburg is degene die de tapperij heeft laten ombouwen tot koffiehuis, mogelijk omstreeks het einde van de Eerste Wereldoorlog, toen hij het

pand ook gekocht heeft. „Voor 5900 gulden”, vertelt Mulder. Ergens in die tijd moet het café dus de schitterende voorgevel hebben gekregen die monumentdeskundigen van de gemeente Arnhem thans typeren als „uitzonderlijk gaaf”. Opvallend is de strook van beige tegels met het goudkleurige opschrift: ORANJE KOFFIEHUIS. Aan te nemen valt dat de eigenaar pal stond voor het

Huis van Oranje en dat duidelijk kenbaar wilde maken in de woelige tijden van toen. Anderen, zoals Pieter Jelles Troelstra van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij, wilden juist van de monarchie af.

Zo niet Verburg, een man die het goede fatsoen hoog in het vaandel had staan. In zijn tijd was vloeken in het koffiehuis verboden. Iedereen die dit

verbod overtrad, werd ogenblikkelijk uit zijn zaak verwijderd. Zijn vrouw keurde de bezoekers trouwens al direct bij de ingang om te voorkomen dat er onguur volk binnen kwam. Zelf had mevrouw Verburg enige moeite om haar eigen huiskamer boven het café te bereiken. Ze had namelijk iets teveel kilo's in huis voor een drafje naar boven via de trap: een lift bracht haar omhoog. De sporen van de liftschacht zijn nog aanwezig. In het gat staat tegenwoordig een gokkast.

Het café bleef in de loop der jaren nadrukkelijk oranjegezind. Zeker tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen Harry van Eijmeren de baas van het café was. Toen het pand van kapper Wim Holtslag - het latere In de Mulderije - tegenover het café in vervelose staat ten onder dreigde te gaan, stelde Van Eijmeren voor om alles onder het oog van de Duitsers provocerend oranje te verven.

Aldus geschiedde. De volgende dag riep de Sicherheits Dienst Holtslag op het matje in haar hoofdkwartier aan de Utrechtsestraat, de beruchte witte villa tegenover het huidige hoofdkantoor van de NUON. Holtslag schijnt er goed vanaf gekomen te zijn. Hij moest zijn zaak wel zwart verven: een typische NSB-kleur. Er woonde trouwens een NSB-er naast de kapper, in de bovenwoning van nummer 3. Mulder: „Toen Flip, de knecht van Holtslag, een keer op straat over 'een rotmof' sprak, heeft die NSB-er hem direct aangegeven. Flip is daarna nog een tijdje vastgezet”. Onder de NSB-er had uitgerekend de joodse fruithandelaar Simon Bos zijn opslagplaats. Hij en zijn zoon Sally werden op een dag naar Duitsland afgevoerd en keerden nooit meer terug.